

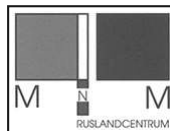
De novellen in verzen is het eerste deel van de serie *Verzameld Werk*. De andere delen zijn: *Vroege lyriek*, *Lyriek in ballingschap*, *Late lyriek*, *Jevgeni Onegin*, *Drama en sprookjes*, *Literair proza*, *Historisch en autobiografisch proza*, *Brieven* en *Annotaties en appendices*.

De novellen in verzen

Alexandr Poesjkin

vertaald uit het Russisch door Hans Boland

MNM Ruslandcentrum

Papieren Tijger

Hans Boland ontving voor deze vertaling een werkbeurs van de Stichting Fonds voor de Letteren.

Deze uitgave is mede mogelijk gemaakt door een financiële bijdrage van het M_{NM} Ruslandcentrum te Maastricht.

Omslag: Dave Mink, Rotterdam

Boekverzorging: Zefier Tekstverwerking, Breda

Eerste druk 1999; tweede, gewijzigde druk 2015

© 2015 Nederlandse vertaling Hans Boland

© 2015 Stichting Uitgeverij Papieren Tijger

www.papierentijger.org

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISBN 978 90 6728 311 3/ NUR 302

Inhoud

Roeslan en Ljoedmila	7
De krijgsgevangene van de Kaukasus	95
Gabriëlslied	121
Vadim	139
De roverbroers	147
De fontein van Bachtsjisarai	155
De zigeuners	173
Graaf Nullin	197
Poltava	209
Tazit	259
Het huisje in Kolomna	269
Jezerski	281
Angelo	289
De Bronzen Ruiters	313
Verklarende lijst van eigennamen en vreemde woorden	331
Noten	337

Waar in de tekst een * voorkomt, verwijst dit naar de noten achterin het boek (pp. 337 e.v.). Voor overige termen en namen kan de Verklarende lijst van eigennamen en vreemde woorden (pp. 331 e.v.) worden geraadpleegd.

DE KRIJGSGEVANGENE VAN DE KAVKASUS

een vertelling

1820-1821

Opdracht

voor *N.N. Rajevski**

Neem met een glimlach aan, mijn vriend,
Wat door de Muze is gegeven,
Bezield en vrij, toen ik verjaagd was en verdreven.
Jou heb ik met mijn lier gediend.
Toen ik werd zwartgemaakt en iedereen me griefde,
Toen ik te gronde ging, onschuldig, desolaat,
En mij het waanbeeld van de liefde,
De koude dolk van het verraad,
Verlamde en mijn ziel verscheurde,
Toen vond ik voor mijn hart alleen bij jou nog rust.
We stonden elkaar na, waardoor ik niet meer treurde
En stormweer mij niet meer door een inferno sleurde;
Ik werd me van een kalm, stil paradijs bewust.
Toen we daarna gescheiden waren,
Kwam mij, bij mijmerende snaren,
De Kaukasus weer voor de geest,
Waar de Besjtoe* verrijst, gekroond met grijze wolken,
Vijfkoppig, eenzaam, groots, de tsaar van ruige volken,
Die mijn Parnassus is geweest.
Dat land van kiezelsteen en bulderende bronnen,
Van lege vlaktes, heet en doods en onontgonnen,
Van bergen waar door ruw gespuis wordt rondgesjouwd,
Belust op roofbuit en vernieling,
Waar wij elkaar ons hart ooit hebben toevertrouwd,
Dat land vergeet ik nooit; ik vond er de bezieling
Die zich er schuw verscholen houdt.
Misschien zul je hier lieve dromen,
Vol hartstocht die de rede tart,
Als puur geluk zich paart aan smart,
Uit het verleden tegenkomen
En deze stem verstaan: mijn hart.

Het leven voerde ons langs twee gescheiden wegen.
Jij kende nauwelijks de huiselijke zegen;
Als uitverkoren zoon van een aanbeden held
Werd jij aan strijdgeweld en bloeddorst blootgesteld,
Waarna het vaderland jou, slachtoffer, verwennen
En eren kon als licht en hoop die nimmer dooft.
Ik leerde lasterpraat en domme afgunst kennen,
En ik werd opgejaagd, van elk plezier beroofd.
Maar vrijheid en geduld behield ik, ongeschonden;
    Mijn optimisme kon niet stuk,
    En steeds heb ik in het geluk
    Van vrienden zoete troost gevonden.

DEEL I

Als de Tsjerkessen 's avonds buiten
Op straat zitten in hun aoel*,
Gaan de gesprekken over muiten
En vechten, strijd en krijgsgewoel,
Over de schoonheid van hun paarden,
Over hun heidens minnespel,
Hun overvallen, fel en snel,
Waarmee ze grote roem vergaarden,
Hun sabels die, naar werd gezegd,
Net als hun pijlen zelden misten,
En over aanvoerders vol listen,
En dorpen, in de as gelegd
Als zij om schone maagden twisten.

Ze praten rustig en bedaard.
De maan is wazig en omneveld.
Daar nadert een Tsjerkes te paard.
Er strompelt iemand mee, gekneveld.
De ruiter roept: 'Een jonge Rus,
Netjes gevangen in mijn lus!'
Ze worden met de vreugdekreten
Van het gehele dorp begroet.
De Rus, half dood, besmeurd met bloed,
Lijkt alles om zich heen vergeten,
Verroert zich niet, hoort zijn bezeten,
Luid schreeuwende belagers niet.
Het is of hij in diepe stilte
Zijn eigen dood al voor zich ziet
En ademhaalt in Lethes kilte.

En lang lag hij bewusteloos,
Met aan zijn voeten zware boeien.
De zon liet al een hele poos
Zijn stralen buitelen en stoeien,

Toen hij zich eindelijk bewoog.
Hij leefde nog. Onhoorbaar kreunend
En moeizaam kwam hij nu omhoog.
En op zijn ellebogen steunend
Tuurde hij rond – en zag alleen
Massieve bergen om zich heen
Die grimmig, onbegaanbaar leken,
En waar deze Tsjerkessenstam,
Dit roversvolk, was neergestreken.
De hinderlaag van gister kwam
Weer als een nachtmerrie naar boven
Bij dit geknars, waar hij zopas
Zijn voeten even had verschoven...
De vrijheid, die hem heilig was!
Hij wilde het nog niet geloven,
Maar was – het zonlicht scheen te doven –
Een slaaf.

Daar ligt hij, aan de rand
Van de aoel, omheind met staken.
Ze hoeven hem niet te bewaken,
Dus iedereen werkt op het land.
De lege groene vlaktes vlijen
Zich als een sluier om hem heen;
De heuvels rijgen zich aaneen
Tot aan de kim, in saaie rijen.
Daar schemerde een eenzaam pad,
Dat naar de droeve verte voerde.
Voor de gevangene was dat
Een beeld dat hem intens beroerde –

Want nu was dat verleden tijd:
Zijn gouden jeugd, gespeend van zorgen
En aan het hogere gewijd,
In Rusland, veilig en geborgen,
Zowel in vreugde als in smart,
Toen hij in onbesuisde dagen

Hoop en verlangen had getart.
Hij had ze naar het graf gedragen
En die herinneringen lagen
Begraven in zijn dode hart.

Hij had het leven leren kennen
En aan de wereld kunnen wennen:
De spot van vrienden, hun verraad,
De liefde, die in leugens baadt.
Geen offerlam, niet willoos wachtend
Op 's mensen valsheid en hun haat,
Hun opgeblazenheid verachtend
En hun waanwijze lasterpraat,
Had hij zich toen teruggetrokken
In de natuur. De vrijheid had
Hij ver van zijn geboortestad
Met blijde tonen horen lokken.

De Vrijheid slechts vermocht hem hier,
Ver van de wereld, te bekoren.
Toen hij verkild was voor zijn lier,
Zijn hart aan driften had verloren,
Was hij voor haar idool geknield.
Zo had hij zijn geloof hervonden
En luisterde hij opgewonden
Naar liederen, door haar bezield.

Zo is hij hier terechtgekomen,
Waar hij geen doel, geen roes meer ziet,
Omdat de laatste van de dromen
Die hij bezat hem nu verliet.
Want slaaf is hij. En op zijn kussen
Van steen wacht hij de schemer af,
Die al zijn levensvuur zal blussen.
Hij dorst alleen nog naar het graf.